

Reisverslag Eifel Pasen 2026 (02 – 06 april 2026)

Pasen, een wat intrigerend religieus feest. Men herdenkt een wederopstanding twee dagen na een overlijden. Hoewel dit feitelijk gebeurtenissen zijn die zich slechts op één enkel, oneindig kort moment in de tijd kunnen voltrekken, kent de datum waarop Pasen valt toch een spreiding van ruim 30 dagen! Ergens in de loop van de geschiedenis is besloten om het feest te koppelen aan het begin van de lente én de stand van de maan. Ach, mystiek... . Hoe het ook zij: we waren nogal vroeg in de Eifel!

02 april 2026

Maar niet voordat we op 02 april nog de Sint-Pietersberg bezochten. Hoewel het op een steenworp afstand van mijn ouderlijk huis is, waren we daar zo vroeg in het jaar nog niet geweest. We kiezen dan vaak voor de hellingbossen met hun uitbundige voorjaarsflora. Maar ook daar hadden we dit jaar al rondgelopen!

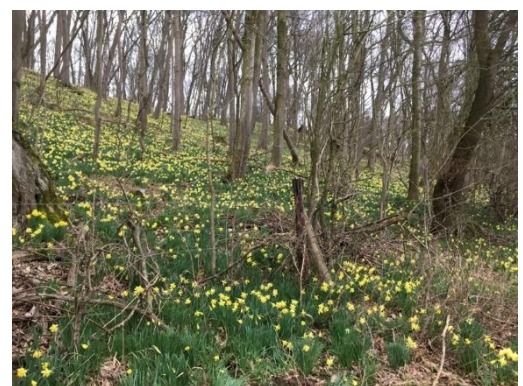
Gulden sleutelbloem
(*Primula veris*)

Het viel zeker niet tegen! Al op de sponsorparkeerplaats konden we niet meer om Gulden sleutelbloem (*Primula veris*) heen! Hoewel we de soort ook wel in de hellingbossen vinden, hebben ze daar toch niet de uitbundigheid die we hier aantreffen. Natuurlijk is Gulden sleutelbloem veel meer een graslandplant, maar toch verraste de uitbundigheid ons. Naast de 'gewone' voorjaarsbloeiers vielen Voorjaarszegge (*Carex caryophylla*) en Voorjaarsganzerik (*Potentilla verna*) op in uitbundigheid. Leuk om van een bekend gebied eens een totaal andere hoedanigheid te zien.

Van orchideeën nog geen spoor. Wat belofde dat voor de Eifel, voor ons toch vooral een kalkgrasland en 'orchideeënparadijs'?

03 april 2026

We trokken geen rechte streep naar ons verblijf, deze keer nabij Jünkerath, maar maakten een stop in het Perlenbachtal. Over een paar weken natuurlijk vermaard vanwege onder meer Blauwe vuurvlinder (*Lycaena helle*) en Ringoogparelmoervlinder (*Boloria eunomia*), maar in deze tijd zou het volgens de overlevering een waar feest van Wilde narcis (*Narcissus pseudonarcissus pseudonarcissus*) moeten zijn. Ook die is wel te vinden nét aan de Nederlandse kant van de grens in de hellingbossen, maar meestal eindigen we langs de Hohnbach, Kelmis. Weer iets nieuws dus, omdat we ook in het Perlenbachtal nog nooit zo vroeg waren.

Wilde narcis (*Narcissus pseudonarcissus pseudonarcissus*)

Wat opviel was Rood peperboompje (*Daphne mezereum*). Omdat ze nu bloeiden viel ons eigenlijk pas op hoe frequent ze toch in de ondergroei aanwezig waren. Zonder die frêle bloemetjes vraagt het toch veel gericht zoeken. Wilde narcis vroeg géén gericht zoeken. We waren het gebied nog niet ingelopen, of we werden erdoor overspoeld. En dat bleef zo, bijna de hele 10 kilometer lang. Veel

indrukwekkender nog dan langs de Hohnbach. Overal waar je keek: narcissen. En dat is in een verder toch nog kaal en flets landschap echt niet zo saai als het lijkt.

04 april 2026

Hoewel we na aankomst bij onze accommodatie al een klein maar zeer de moeite waard uitstapje maakten naar de Möschelberg (bij Lissendorf), stonden vandaag de Kalvarienberg en omgeving (Giesheul) op het programma.

Wildemanskruid (*Pulsatilla vulgaris*)

Vliegendorchis (*Ophrys insectifera*)

Natuurlijk hadden we op voorhand bedacht dat het te vroeg zou zijn voor vrijwel alle orchideeën. We hoopten vooral op bloeiend Wildemanskruid (*Pulsatilla vulgaris*). In andere tijden van het jaar vinden we daar op zijn best nog wat pluizige bolletjes van, maar het is één van de eerste soorten in de kalkgraslanden. We werden niet teleurgesteld! Overal waar we keken vonden we het prachtige samenspel van het diep paarse Wildemanskruid, het eveneens diep paarse Ruig viooltje (*Viola hirta*) en de gele Gulden sleutelbloem. Dat zou, zo zou blijken, de rode draad worden van dit bezoek.

Hoewel de Kalvarienberg als het ware uit z'n voegen barst van de orchideeën, lukte het hier alleen om vegetatieve Vliegendorchis (*Ophrys insectifera*) met zekerheid te vinden. Gek genoeg ging dat in de korte vegetatie bijna makkelijker dan het vinden van een bloeiend exemplaar later in het jaar.

Vegetatieve orchideeën dus, dát kon wel. Tegelijk ook een heel goede oefening in de vegetatieve herkenning. Voor ons geen sinecure. We vonden overigens ook wel andere orchideeën, maar daarvoor konden we niet tot een definitieve determinatie komen.

We gingen weg met het gevoel dat de Kalvarienberg en omgeving tussen maart en oktober (gentianen) een bezoek meer dan waard is.

05 april 2026

We wandelden door het Lampertstal en stuitten daarbij – onverwacht – op een fantastisch voorjaarsbos (50.37506, 6.68139)! Niet verrassend precies daar waar het naaldbos even plaatsmaakt voor loofbos. Het was een prachtig ensemble van Lenteklokje (*Leucojum vernum*), Gele anemoon (*Anemone ranunculoides*) en Bosgeelster (*Gagea lutea*), naast 'de

gebruikelijke' voorjaarsbloeiers; een combinatie die we nog niet eerder zagen. Ook niet op deze plek, omdat we er doorgaans véél later pas komen.

Mannetjesorchis (*Orchis mascula*)

De Hühneberg, gelegen op een steenworp afstand, blonk ons paars en geel tegemoet! Hier lukte het om ook andere orchissen dan Vliegenorchis op naam te brengen. We vonden nachtorchis (*Platanthera spec.*), maar ook Mannetjesorchis (*Orchis mascula*). Zelfs die dacht nog niet aan bloeien, zo leek!

Hoewel we de standplaats van Honingorchis (*Herminium monorchis*) op de Hühneberg exact kennen, daarvan nog geen spoor. Wel van rozetten van Gevlekt biggenkruid (*Hypochaeris maculata*) en overal Wildemanskruid.

Vlakbij onze accommodatie (50.342528, 6.589509) was ons een wat raar plekje opgevallen. Achter een stuw leek vanuit de auto een meer of minder drijvend tapijt van goudveil (*Chrysosplenium spec.*) te liggen. Dat vroeg om onderzoek.

Het bleek nog best een toer om ter plaatste te komen, maar beide soorten goudveil bleken er inderdaad door elkaar te staan. Daartussen onder andere Moesdistel (*Cirsium oleraceum*), Winterakoniet (*Eranthis hyemalis*), Bittere veldkers (*Cardamine amara*) en Bolletjeskers (*C. bulbifera*). Allemaal vegetatief, uiteraard, uitgezonderd goudveil. Als we enkele van de (te) diep ingesneden Limburgse beken opstuwen, is dan het voorland?

Al terug klauterend struikelde ik echter over de klap op de vuurpijl: Witte rapunzel (*Phyteuma spicatum*)! In deze omgeving zeker algemener dan thuis maar toch. Rapunzel spreekt in algemene zin tot de verbeelding.

06 april 2026

We hoefden niet vroeg weg uit onze accommodatie. Dat bood ruimte aan nog één bezoek aan een klakgrasland voor de terugreis. Het werd de omgeving van Gönnersdorf (Mäuerchenberg, Hierneberg en Pinnert). Ook daar de pracht van Wildemanskruid, Gulden Sleutelbloem en Ruig viooltje, maar het leek hier rijker aan vegetatieve orchideeën. Naast een veelheid aan Vliegenorchis en nachtorchis, lukte het om één andere soort te vinden: Grote muggenorchis (*Gymnadenia conopsea*), althans naar ons oordeel. Nog nauwelijks groter dan de dikte van een vinger. Nauwgezet speuren loont blijkbaar (en is ook gewoon heel erg leuk om te doen). We hebben ongetwijfeld ook nog veel gemist, want we kropen nergens rond.

Grote muggenorchis (*Gymnadenia conopsea*)

Nawoord

Valt het tegen in de Eifel n het vroege voorjaar? Nee. Het is vooral heel anders. Wij kregen een beeld van de kalkgraslanden en de beekdalen dat we nog niet eerder hadden gezien. Bijna overweldigend veel Wildemanskruid en Gulden sleutelbloem. Zo uitbundig dat het sneller dan je lief is achtergrond wordt. Wat betreft orchideeën was het vooral leuk speuren naar kleine bladeren en een zo mogelijk nog leukere oefening in het op naam brengen

daarvan. Automatische herkenning met apps, daar heb je in dat geval in ieder geval weinig tot niets aan. Het mag weer uit boeken komen. Mij doe je daarmee toch een groot plezier, om eerlijk te zijn. Het is ook een oefening in nederigheid; lang niet alles is al op naam te brengen.